

ДОШКІЛЬНЕ ВИХОВАННЯ

8

«РАДЯНСЬКА ШКОЛА»
1951

З М І С Т

М. П. НІЖИНСЬКИЙ — А. С. Макаренко про зміцнення радянської сім'ї	Стор. 3
---	---------

З ДОСВІДУ

Ю. Ф. ПЕТРАКІВСЬКА — Роль сім'ї і громадськості в роботі дитячого садка	8
В. М. ГОДІНА — Повітряні ванни в рухах у старшій групі	11
О. Н. АМАНОВА — Виховання навичок культурної поведінки в творчих іграх	17
П. Б. ШОР — Виховання інтересу і любові до праці	21
С. П. МАРТИНЯК — Ознайомлення дітей з рідним містом	27
В. О. ЧИРКІНА — Дружба двох колективів	30
К. І. БІРЮКОВА, В. А. ЄФІМОВА — Керівництво творчими іграми дітей в середній групі	33
Т. М. КОВПАНЕНКО — З щоденника виховательки С. Я. Бізової	36
Г. М. БІНДЗАР — Бесіда в старшій групі	40
М. Є. ЗЮБАН — Виховання допитливості та спостережливості	44

КРИТИКА І БІБЛІОГРАФІЯ

Тематичний показчик статей, надрукованих в журналі «Дошкільне виховання» за 1951 рік	47
--	----

Редакційна колегія:

М. Ф. Даденков, О. Ф. Єгорова, Н. О. Красіна, Н. Ю. Переверзева,
Ю. Ф. Петраківська, Є. К. Сухенко, П. С. Ходченко, Т. І. Цвєлих
(головний редактор), П. Р. Чамата.

Журнал «Дошкольное воспитание»
(на українском языке)

Техредактор О. О. Чала.

Коректор Л. К. Косач.

Адреса редакції: Київ, Ново-Павлівська, 2. Тел. 5-60-99.

БФ 00244. Замовлення 6245. Тираж 15.000. Друк. арк. 3. Обл.-видавн. арк. 4,2.
Формат паперу 70×108¹/₁₆. Підписано до друку 22/І 1952 р.

Київська обласна друкарня, вул. Леніна, 19.

дитини можна скупати дитину, переодягнути її і зручно відпочити та ін.

Це я робила для того, щоб показати дітям, як кожна дрібниця продумується працівниками транспорту. Кожна деталь призначена для кращого обслуговування людей, і все це є доказом любові до радянського народу і любові до своєї Вітчизни.

Наприкінці року старші діти, придивляючись до людей в залізничній формі, намагались в своїх малюнках зображувати їх. Інтерес до тем, зв'язаних з транспортом був настільки великий, що в заняттях за вибором любимою темою було малювання транспорту.

Діти відображали великі потужні состави, красиві станції, нескінченні перехрещування колій, сторожові будки і людей, які обслуговують транспорт.

З проведеної роботи я можу зробити такі висновки:

1. Факти навколишнього життя, місцевий матеріал, близькі, зрозумі-

лі дітям явища, зв'язані з працею батьків, є невичерпним джерелом для виховання і навчання дітей.

2. Робота повинна проводитись систематично. Треба встановити послідовність в ознайомленні дитини з життям, починаючи з близького, легкого, поступово поширюючи коло спостережень.

3. Основні методи, які повинні бути використані при ознайомленні дітей з життям — це спостереження під час екскурсій, безпосереднє ознайомлення з працею людей, в першу чергу з працею батьків.

Систематичні спостереження під час прогулянок, екскурсій, а також індивідуальні завдання викликають у дитини активність, допомагають поширити її світогляд.

Знайомство дітей з героями праці на транспорті, використання художньої літератури, ілюстрацій допомагає виховувати у дітей бажання бути подібними до кращих людей міцної і могутньої нашої держави.

Ознайомлення дітей з рідним містом

С. П. МАРТИНЯК,

вихователька дитячого садка № 26 м. Львова.

В розвитку патріотичних почуттів дитини велику роль відіграє виховання любові до рідної природи, до свого рідного міста, до свого дому і сім'ї, — до всього, з чим зустрічається дитина, що її оточує в повсякденному житті.

Ці почуття прив'язаності будуть рости разом з дитиною, будуть наповнюватися глибоким соціальним змістом, перетворюються в активну, палку, дійову любов до своєї Радянської Батьківщини.

Починаючи ознайомлення дітей з навколишнім життям, я виходила з найближчого оточення, з того, що дітям знайоме і близьке — дитячого садка, нашої вулиці, району.

Продовжуючи роботу, я поставила перед собою завдання у формі, доступній розумінню дітей, ознайомити їх з рідним містом Львовом, з його життям, культурою.

Я, перш за все, сама добре ознайомилась з містом, намітила об'єкти найбільш цінні для показу дітям, детально продумала методику проведення прогулянок і екскурсій.

Для уточнення і закріплення одержаних дітьми вражень підбрала фото, ілюстрації, художню літературу. Просила батьків, щоб допомогли нам показати дітям віддалені від нашого садка об'єкти.

Щоб ознайомити дітей з природою Львова, ми спостерігали місто в різні пори року. Восени діти бачили його в золоті падаючого листа, взимку — оповитим білими шатами, влітку — в морі зелені.

Особливо гарно виглядав взимку парк Костюшка. Все навкруги біле. Тихо. Де-не-де залопочуть крилами ворони та плигне білочка з гілки на гілку. Діти стоять в за-

хопленні і бояться говорити, щоб не порушити чудової казки.

Навесні в парку діти милувалися багатством кольорів зелені та квітів, прекрасними газонами. Я звернула увагу дітей на дерево магнолії, пишно вкрите гарними рожевобілими квітами, і розповіла їм, що таких дерев у Львові небагато і їх привезли до нас із теплих країв.

В Стрийському парку я показала дітям дуби з червоним листям, каштани, які цвітуть рожевими квітами і мають соковите темнозелене блискуче листя.

Дітей найбільше зацікавив «зелений ставок». «Чому там зелена вода?» допитувались вони. «А що росте на берегах ставка?» питаю. «Дерева, кущі». — «А ще що?» — «Трава». — «Вода в ставку здається зеленою тому, що він має високі зелені береги, а вода, як дзеркало, відбиває цю зелень», відповідаю я.

Оглядаючи сквери і парки, я пояснювала, що вони влаштовані для того, щоб було більше зелені в місті і трудящі мали де відпочити. Розповіла дітям про сквер на Краківській площі, де посадили дерева великими. Це було важко, але радянські люди завжди вперто добиваються успіхів у своїй роботі.

Іноді ми робили екскурсії на Клепарівську або Юрську гору, звідки могли бачити прекрасну панораму Львова.

Діти любили оглядати місто з гори, коли все здається їм маленьким, іграшковим. Вони дивились на Львів, який лежав внизу перед ними.

Валерій помітив далеко, далеко будинки і запитав: «Маленькі будиночки — це теж Львів?» Я відповіла: «Так. Це нам тільки здається, що вони маленькі, коли підійти до них ближче — вони такі ж великі, як і ті, що ви бачили на вулицях Львова». З Клепарівської гори діти побачили будинки з вежами. «Це Кремль?» спитав Вітя. — «Як ви думаєте, діти, це може бути Кремль?» — «Ні, ні! — відповідають діти, — Кремль у Москві і він великий. Там живе товариш Сталін». —

«Так, діти, Москва — це найбільше місто в Радянському Союзі, це столиця нашої Батьківщини, там живе товариш Сталін».

Потім я звернула увагу дітей на вежу будинку міської Ради і розповіла їм, як танкіст Радянської Армії Марченко після звільнення Львова нашими військами перший підніс на цій вежі червоний радянський прапор.

Ознайомлюючи дітей з вулицею Шевченка, я розповіла їм про Т. Г. Шевченка, старшим дітям прочитала розділ з книжки Оксани Іваненко «Як маленький Тарас ходив шукати стовпів, що небо підпирають». Діти потім часто просили мене знову прочитати оповідання або розповіді про Шевченка.

Повертаючись якимось з екскурсії, ми спинились на вулиці Першого травня. «Хто знає, як називається ця вулиця?» запитала я дітей. Вони відповіли, «А хто знає, чому цю вулицю так назвали?» — «Ми ж святкуємо Перше травня, от і вулиця так називається», — відповів Валерій. Я колись ходив з батьком на парад по цій вулиці. Тут була трибуна, в алеях скверу стояли портрети стахановців».

«А чому їх портрети виставили в алеях скверу?» — «Для того щоб усі знали цих людей і щоб інші так само добре працювали», відповів Івась.

Під час прогулянок по вулицях міста діти оглядали старовинні будинки і наші величні новобудови. Ми спостерігали з дітьми будову двох житлових будинків, бачили, як привозять цеглу, пісок, глину, як все це подають підйомними кранами на поверхи. На очах у дітей вирости великі нові будинки з яснозеленими стінами, балконами і гарними вікнами. «Хто буде жити в цих будинках?» зацікавився Геня. «Герої Вітчизняної війни, робітники, службовці», відповіла я.

Якимось ми спостерігали мурування кам'яної стіни навколо заводу. Діти дивились, як копали довгі рови для фундаменту, як закладали його, як клали цеглу. «Можна допомогти робітникам?» запитав Ляня. Я піді-

йшла до бригадира і попросила, щоб дозволив дітям підносити цеглини робітникам, які навантажували машину.

Робітники вдали, що дуже зраділи такій допомозі. «Сьогодні ми перевиконаємо план на 200 процентів», говорили вони весело. Але діти цілком серйозно взялися до роботи, ще й радили робітникам класти цеглу швидше. Та це не поодинокий випадок, коли я стимулювала дітей допомогти дорослим. Під час обладнання спортивного майданчика, коли трактор вирівнював ґрунт, діти збирали невелике каміння. Допомогали вони ще під час будови дошки пошани, подаючи робітникам цвяхи, інструменти.

Я розповідала дітям про фабрики і заводи Львова, приносила фото з газет і журналів, а потім ми зробили екскурсію на авторемонтний завод, де діти побачили працю людей і різні машини. Робітники ледве встигали відповідати на їх запитання. Прощаючись, робітники обіцяли зробити дітям маленьку машину, щоб кататися на майданчику.

Враження від усіх екскурсій ми закріплювали в бесідах, розповіданнях, в малюнках, в ліпленні. Я принесла фото з газет, краєвиди Львова, з них ми зробили альбом, і діти назвали його «Наше рідне місто Львів».

Львів став посідати велике місце у творчих іграх дітей. Одного разу я побачила на майданчику довгий «ешелон».

«Куди їде поїзд?» питаю начальника ешелона Льоню. «В Москву», відрапортував начальник. «Чим навантажені вагони?»—«Склом, деревом». А назад до Львова мчали поїзди і привозили машини, різні продукти, мануфактуру. З будівельного матеріалу споруджувались будинки, тунелі, заводи.

Такою систематичною роботою ми збагачували уявлення дітей про рідне місто. В них розвивалося вміння бачити, елементарно осмислювати явища навколишнього життя.

Повертаючись з прогулянки чи з екскурсії до дитячого садка, діти вже ділились своїми враженнями, і з їх розмов я зрозуміла, що вони помічали те, що їх раніше зовсім не цікавило. У дітей зростав інтерес до рідного міста.

Так я впевнилася на живих прикладах, що чим краще працює вихователька над собою, над підвищенням свого педагогічного рівня, чим більше використовує в роботі все те нове, яскраве, що зустрічається в навколишньому житті, тим правильніше впливає вона на дитину, тим міцнішу основу закладає для виховання високих моральних якостей.